

5S dla Operatorów

5 FILARÓW WIZUALIZACJI MIEJSCA PRACY

Opracowane przez
THE PRODUCTIVITY PRESS DEVELOPMENT TEAM

Na podstawie
5 Pillars of the Visual Workplace:
The Sourcebook for 5S Implementation
by Hiroyuki Hirano

ProdPublishing
PRODUCTIVITY BOOKS

Tytuł oryginału: ***5S FOR OPERATORS. 5 PILLARS OF THE VISUAL WORKPLACE.***

Redakcja: **Szymon Kubik**
Przekład: **Marcin Wąsiel**
Opracowanie graficzne: **Magdalena Paryna**
Skład i korekta: **ProdPublishing.com**

Wydawnictwo: **ProdPublishing.com**
www.prodpublishing.com
kontakt@prodpublishing.com

Copyright © 2008 & 2010 for Polish edition and Polish translation by Q3 Szymon Kubik

*Authorized translation from English language edition published by Productivity Press,
part of Taylor & Francis Group LLC*

*All rights reserved, including the right of reproduction in whole or in part in any form.
Wszystkie prawa zastrzeżone, łącznie z prawem do reprodukcji całości lub części w jakiegokolwiek formie.*

ProdPublishing.com
Wrocław 2010

ISBN 978-83-929155-5-3

Spis treści

Nota od polskiego wydawcyVII
Nota od wydawcyIX
PodziękowaniaX

Rozdział 1. Wstęp1

Streszczenie rozdziału1
Cel książki3
Podstawa książki4
Dwa sposoby wykorzystania książki4
Jak najlepiej wykorzystać lekturę4
Poznanie całości książki4
Poszczególne rozdziały5
Strategia czytania5
Wykorzystanie wskazówek na marginesie6
Przegląd treści7
Na zakończenie9
Podsumowanie9
Refleksje10

Rozdział 2. Wprowadzenie i zarys ogólny11

Streszczenie rozdziału11
Wprowadzenie do Pięciu Filarów 5S13
Kontekst dla wdrożenia Pięciu Filarów13
Przegląd Pięciu Filarów14
Dlaczego Pięć Filarów to fundament działań doskonalących w Systemie 5S15
Opis Pięciu Filarów17
Filar pierwszy – Selekcja17
Filar drugi – Systematyka19
Filar trzeci – Sprząatanie19
Filar czwarty – Standaryzacja20
Filar piąty – Samodyscyplina20
Najczęstsze typy oporu wobec wdrażania Systemu 5S21
Wprowadzenie21
Korzyści z wdrożenia Systemu 5S23
Korzyści dla was23
Korzyści dla waszej firmy23
Na zakończenie27
Podsumowanie27
Refleksje28

Rozdział 3. Filar pierwszy – Selekcja	29
Streszczenie rozdziału	29
Przedstawienie pierwszego filaru – Selekcji	31
Wprowadzenie	31
Definicja pierwszego filaru	31
Istota pierwszego filaru	32
Znaczenie Selekcji	32
Problemy, jakich pozwala uniknąć wdrożenie pierwszego filaru	32
Jak wdrożyć Selekcję?	33
Wprowadzenie	33
Ogólny zarys Strategii Czerwonych Etykiet	33
Miejsca dla przedmiotów oznaczonych na czerwono („Obszary Czerwonych Etykiet” – ang. Red-Tag Holding Areas)	34
Lokalny czy centralny: „Obszar Czerwonych Etykiet”	34
Etapy Strategii Czerwonych Etykiet	35
Streszczenie	35
Etap 1. Rozpoczęcie projektu	35
Etap 2. Wybór celów do oznaczenia	35
Etap 3. Ustalenie kryteriów oznaczania	36
Etap 4. Wykonanie etykiet	37
Etap 5. Naklejenie etykiet	38
Etap 6. Ocena przydatności oznaczonych przedmiotów	39
Etap 7. Dokumentacja wyników akcji	40
Po zakończeniu akcji oznaczania	40
Nagromadzenie zbędnych przedmiotów	41
Wprowadzenie	41
Rodzaje zbędnych przedmiotów	41
Miejsca gromadzenia się zbędnych przedmiotów	41
Oznaczanie Czerwonymi Etykietami – sugestie i przypomnienia	42
Na zakończenie	43
Podsumowanie	43
Refleksje	45
Rozdział 4. Drugi filar – Systematyka	47
Streszczenie rozdziału	47
Przedstawienie drugiego filaru – Systematyki	49
Wprowadzenie	49
Definicja drugiego filaru	49
Znaczenie Systematyki	49
Problemy, jakich pozwala uniknąć wdrożenie drugiego filaru	50
Definicja Standaryzacji	50
Systematyka jest podstawą Standaryzacji	51
Koncepcja sygnałów wizualnych (Visual Controls)	51
Jak wdrożyć Systematykę	53
Wprowadzenie	53
Etap 1. Wybór odpowiednich lokalizacji	53
Etap 2. Oznaczenie wybranych lokalizacji	60
Na zakończenie	66
Podsumowanie	66
Refleksje	67

Rozdział 5. Trzeci filar – Sprzątanie	69
Streszczenie rozdziału	69
Przedstawienie trzeciego filaru – Sprzątania	71
Wprowadzenie	71
Definicja trzeciego filaru	71
Znaczenie Sprzątania	71
Problemy, jakich można uniknąć wdrażając Sprzątanie	72
Sprzątanie to zarazem przegląd	73
Jak wdrożyć Sprzątanie	74
Planowanie kampanii Sprzątania	74
Przeglądy i konserwacja w trakcie Sprzątania	77
Na zakończenie	81
Podsumowanie	81
Refleksje	82
Rozdział 6. Czwarty filar – Standaryzacja	83
Streszczenie rozdziału	83
Przedstawienie czwartego filaru – Standaryzacji	85
Wprowadzenie	85
Definicja czwartego filaru	85
Znaczenie Standaryzacji	86
Problemy, jakich pozwala uniknąć wdrożenie Standaryzacji	86
Jak wdrożyć Standaryzację?	87
Sprawić, by Selekcja, Systematyka i Sprzątanie stały się nawykiem	87
Wyższy poziom Standaryzacji – Prewencja	92
Na zakończenie	100
Podsumowanie	100
Refleksje	101
Rozdział 7. Piąty filar – Samodyscyplina	103
Streszczenie rozdziału	103
Przedstawienie piątego filaru – Samodyscypliny	105
Wprowadzenie	105
Definicja Piątego Filaru	105
Problemy, jakich można uniknąć wdrażając Samodyscyplinę	106
Znaczenie Samodyscypliny	107
Jak wdrożyć Samodyscyplinę?	109
Stworzenie warunków do utrzymania osiągniętych wyników	109
Role we wdrożeniu	111
Narzędzia i metody zachowania Samodyscypliny we wdrażaniu Systemu 5S ..	112
Na zakończenie	115
Podsumowanie	115
Refleksje	116
Rozdział 8. Refleksje i wnioski	117
Streszczenie rozdziału	117
Refleksje na temat zdobytej wiedzy	119
Wykorzystanie zdobytej wiedzy	120
Możliwości wykorzystania zdobytej wiedzy	120
Osobisty plan działania	121
Możliwości dalszej nauki	122
Wnioski	122

Nota od wydawcy

Celem naszej książki jest przekazanie wiedzy, która pomoże wam stworzyć czystsze i bezpieczniejsze miejsce pracy, oraz sprawić, by wasza praca stała się prostsza i przynosiła wam więcej satysfakcji. Dzięki niej będziecie mogli pracować na stanowisku, które jest dobrze zorganizowane, wolne od bałaganu, tak zorganizowane, że łatwo na nim znaleźć potrzebne rzeczy i lśniące czystością, czyli miejscu pracy, z którego każdy byłby dumny. Metoda, którą chcemy wam zaprezentować często nazywana jest metodą „5S”. Nazwa ta pochodzi od nazw pięciu podstawowych elementów całego systemu – Selekcji (ang. *sort*, jap. *seiri*), Systematyki (ang. *set in order*, jap. *seiton*), Sprzątania (ang. *shine*, jap. *seiso*), Standaryzacji (ang. *standardize*, jap. *seiketsu*) i Samodyscypliny (ang. *sustain*, jap. *shitsuke*). Te pięć działań to rzeczywiście pięć filarów wydajnego miejsca pracy. (W naszej książce będziemy wymiennie używać określeń 5S i Pięć Filarów).

Metoda 5S jest prosta i uniwersalna, sprawdza się bowiem w firmach na całym świecie. Działania 5S są niezbędnym wsparciem we wdrażaniu innych ważnych udoskonaleń produkcyjnych, takich jak skracanie czasów przebrojeń, kompleksowe zarządzanie jakością, systemy just-in-time, czy totalne produktywne utrzymanie maszyn.

Nasza książka powstała na podstawie koncepcji zawartych w większej publikacji *5 Pillars of the Visual Workplace*, adresowanej do menedżerów. Jednak, tak naprawdę, to właśnie wy – frontowi pracownicy produkcyjni – jesteście ludźmi, którzy będą najbardziej zaangażowani we wdrażanie metody 5S, i to właśnie wy najbardziej z niej skorzystacie. Opracowaliśmy tę książkę w taki sposób, by przedstawić wam podstawy systemu 5S w jak najprostszym, a jednocześnie interesującej formie.

W *5S dla Operatorów* przedstawiamy wszystkie filary, a następnie każdemu z nich poświęcamy osobny rozdział. Pierwszy rozdział książki to swego rodzaju „instrukcja obsługi”, która powie wam, jak najlepiej wykorzystać lekturę, dzięki wskazówkom na marginesach, streszczeniom i innym elementom, ułatwiającym znalezienie tego, co powinniście wiedzieć.

Jednym z najskuteczniejszych sposobów wykorzystania tej książki jest przedyskutowanie jej po przeczytaniu z innymi pracownikami podczas warsztatów. Celowo zaprojektowaliśmy książkę w sposób, który pozwala omawiać poszczególne fragmenty na kolejnych

sesjach. Na końcu każdego rozdziału znajdują się refleksje, które mają pobudzać dyskusje. Można nabyć również Learning Package, zawierający wskazówki dla trenera, plakaty podsumowujące najważniejsze punkty oraz slajdy, przedstawiające przykłady wdrażania metody 5S.

Mamy nadzieję, że nasza książka pokaże wam, jak łatwo wdrożyć 5S i w jaki sposób ta metoda pomoże wam zamienić wasz zakład w miejsce, w którym będziecie chętnie spędzać swój czas.

Podziękowania

Przede wszystkim chcielibyśmy podziękować Hiroyukiemu Hirano za napisanie *5 Pillars of the Visual Workplace*, na podstawie której powstało *5S dla Operatorów*. Hirano sformułował w niej koncepcje i narzędzia Systemu 5S w sposób łatwo dostępny dla menedżerów firm produkcyjnych we wszystkich anglojęzycznych gospodarkach.

Wielu ludzi miało swój udział w opracowaniu i zredagowaniu tego tekstu, czasami dodatkowo wzbogacając jego treść. Chcielibyśmy serdecznie podziękować Dee Tadlock z Read Right Systems za jej początkowy wkład i korekty przez cały okres realizacji projektu. Wiedza dr Tadlock na temat analizy tekstu i wykorzystania właściwego języka była niezwykle istotna dla ukształtowania całej książki.

Ogromny wpływ na formę i treść książki mieli również klienci Productivity. Podziękowania należą się członkom dwóch grup roboczych, zorganizowanych przez Productivity we wrześniu 1995 – Jerry’emu Dowdowi, Lee Garrettowi, Joe Jacobsowi, Henry’emu Jedrzejkowi, Michaelowi Keckowi, Ronowi Krausowi, Jimowi Leflerowi, Rayowi Nuttowi, Randy’emu Quickowi, Paulowi Rottenbergowi i Michaelowi Williamsowi.

Dziękujemy również klientom Productivity, którzy recenzowali maszynopis, w tym Lee Garrettowi, Joe Jacobsowi, Henry’emu Jedrzejkowi, Michaelowi Keckowi, Ronowi Krausowi, Clyde’owi Meltonowi, Raymondowi Nuttowi, Markowi O’Brienowi, Rickowi Pollettowi, Stevenowi Pralleyowi, Jaymiemu Randelowi, Paulowi Rottenbergowi i Steve’owi Warywodzie.

W samym Productivity Press opracowanie książki było również pracą zespołową. Melanie Rubin wykonała znakomitą pracę, wydobywając esencję z oryginalnego tekstu, projektując właściwy format

i tworząc dodatkowe materiały, które wspomagają zrozumienie treści. Steven Ott, Diane Asay i Karen Jones odegrali najważniejsze role na etapie rozwoju produktu i redakcji.

Dodatkową pomocą w projektowaniu służył Tom Fabrizio. Mary Pat Crum, Tim Hickey, Carla Comarella i Patricia Slote z działu marketingu i sprzedaży, którzy mieli swój udział w projektowaniu i tworzeniu koncepcji produktu. Charles Skinner był autorem szczegółowej recenzji tekstu. Bill Stanton stworzył projekt graficzny, Julie Zinkus dokonała korekty maszynopisu, a Susan Swanson kierowała całym procesem produkcyjnym.

Osobne podziękowania należą się Matthew C. DeMaio, za znakomitą pracę, jaką wykonał pod presją czasu. Jego zasługą jest przemyślany skład książki, a zaproponowane ilustracje zapewniają jakże potrzebny element humorystyczny.

Na końcu, ekipa Productivity Press chciałaby podziękować za znakomitą pracę wielu ludziom, którzy obecnie wdrażają System 5S w swoich organizacjach. Czekamy niecierpliwie na informacje zwrotne z waszej strony na temat naszej książki, a także na wszelkie sugestie, dotyczące dalszej pomocy w waszych wysiłkach związanych z wdrożeniem tej metody.

Norman Bodek
Prezes, Productivity, Inc.